

Niitty-hanke 2018–2020

<https://projects.tuni.fi/niitty/>
www.facebook.com/niittyhanke/

Projektipäällikkö Irmeli Nieminen. E-mail: irmeli.nieminen@tuni.fi
Asiantuntija Anna Aikasalo. E-mail: anna.aikasalo@tuni.fi
Asiantuntija Jasmin Kaljadin. E-mail: jasmin.kaljadin@tampere.fi

Lähteet ja lisätietoa: <https://thl.fi/fi/web/maahanmuutto-ja-kulttuurinen-moninaisuus/maahanmuutto-ja-hyvinvointi/maahanmuuttajien-seksuaali-ja-lisaantymisterveys/poikien-ei-laaketieteellinen-ymparileikkaus>

Niitty – Vertaisohjattu
perhevalmennusmalli maahanmuuttajille

POIKIEN EI- LÄÄKETIETEELLISET YMPÄRILEIKKAUKSET

OHJEITA TERVEYDENHOITAJILLE

MITÄ POIKIEN YMPÄRILEIKKAUS TARKOITTA?

- Ympärileikkauksella tarkoitetaan toimenpidettä, jossa pojan peniksestä poistetaan esinahkaa.
- Ympärileikkaukset jaotellaan lääketieteellisiin ja ei-lääketieteellisiin leikkauksiin.
- Lääketieteellisen ympärileikkauksen syynä voi olla muun muassa ahdas esinahka, uusiutuvat terskan ja esinahan tulehdukset sekä ihosairaudet ja syövät.
- Ei-lääketieteellisiä ympärileikkauksia tehdään kulttuurisista ja uskonnollisista syistä.
- Poikien ei-lääketieteellisiä ympärileikkauksia ei ole laissa kielletty, mutta sen eettisyydestä ja vaikutuksista lapsen oikeuksiin on käyty paljon keskustelua.

PUHEEKSIOTTO JA OHJAUS

- Ota ympärileikkaus puheeksi aina, jos perhe on kotoisin alueelta, jossa ei-lääketieteellisiä ympärileikkauksia tehdään.
- Älä oleta, että ympärileikkaus on tehty/ollaan tekemässä, sillä kulttuurien sisällä on ryhmien ja yksilöiden välisiä eroja.

Voit kysyä esimerkiksi:

”Mitä ajatuksia poikien ympärileikkaus teissä herättää?”

”Haluaisitteko keskustella lisää poikien ympärileikkaukseen liittyvistä asioista?”

”Oletteko ajatelleet tai suunnitelleet tarkemmin, milloin poikanne ympärileikkaus tehdään?”

Käytä tarvittaessa tulkkia.

Älä tuomitse perhettä, mutta kerro asiallisesti ympärileikkaukseen liittyvistä hyödyistä ja haitoista. Arvioi samalla, onko perhe suorittamassa ympärileikkauksen lapsen turvallisuus huomioiden.

**Muista aina
lapsen etu!**

USKONNOT JA KULTTUURIT, JOISSA YMPÄRILEIKKAUKSIA TEHDÄÄN

- Arviolta noin 38% maailman miehistä ja pojista on ympärileikattuja, vaikka lääketieteellisin kriteerein vain alle 2% tarvitsee ympärileikkauksen
- Ei-lääketieteellisiä ympärileikkauksia tehdään ainakin näissä uskonnoissa ja kulttuureissa:
 - **Islamin uskossa** rituaalisena puhdistautumisena ennen murrosiän alkamista niin vastasyntyneille kuin vanhemmille lapsille
 - **Juutalaisuudessa** vahvistamaan Jumalan ja Aabrahamin välistä liittoa, tehdään yleensä pojan 8. elinpäivänä
 - **Itäisessä ja eteläisessä Afrikassa** aikuistumisen rituaalina eli tehdään yleensä murrosiässä
 - Joissain **anglosaksisissa maissa** (kuten Iso-Britannia, Yhdysvallat, Kanada, Australia ja Uusi-Seelanti) rutiininomaisesti terveydellisten syiden takia

POJAN YMPÄRILEIKKAUKSESTA TULEE TEHDÄ LASTENSUOJELUILMOITUS, JOS:

- Ympärileikkausta ei ole tehty asianmukaisissa olosuhteissa lääkärin toimesta.
- Epäilee leikkauksen tehtävän epäasiallisissa olosuhteissa.
- Epäilee, että joku muu kuin lääkäri on tekemässä leikkauksen.

Muista, että lastensuojelua ja poliisia on hyvä
konsultoida matalalla kynnyksellä!

EI-LÄÄKETIETEELLISET YMPÄRILEIKKAUKSET

- Ei-lääketieteelliset ympärileikkaukset eivät kuulu julkisesti rahoitettuun terveydenhuoltoon.
- Sosiaali- ja terveysministeriö on antanut vuonna 2015 ohjeistuksen poikien ei-lääketieteellisistä ympärileikkauksista:
 - Ympärileikkauksen saa tehdä vain laillistettu lääkäri.
 - Leikkauksessa on käytettävä kivunlievitystä, josta vastaa lääkäri.
 - Leikkaus on tehtävä steriileissä ja asianmukaisissa olosuhteissa.
 - Huoltajille on annettava riittävästi tietoa ja ohjeistusta ennen toimenpidettä, jonka jälkeen huoltajat vastaavat suostumuksensa.
 - Toimenpiteen suorittamiseen tarvitaan molempien huoltajien suostumus.
 - Myös pojalle tulee antaa hänen ikäänsä ja kehitystasoaan nähdessä riittävästi tietoa ja pojan mielipidettä on myös kuunneltava, jos hän ikäänsä ja kehitystasoaan nähdessä ymmärtää ympärileikkauksen merkityksen.

POIKIEN YMPÄRILEIKKAUSTEN SEURAUKSET

MAHDOLLISET HYÖDYT

- Uusiutuvien tulehdusten väheneminen (virtsatiet, terska ja esinahka).
- HIV:n ja kohdunkaulansyövän leviämisen ennaltaehkäiseminen.
- Pienempi riski saada sukupuolitauteja tai sairastua peniksen syöpiin.
- Pienempi riski peniksen ihosairauksien, esinahan kiinnikkeiden sekä esinahan alaisten talikertymien muodostumiseen.
- Sosiaalinen hyöty kulttuurisista ja uskonnollisista syistä tehdyistä poikien ympärileikkauksista.
- Hygieniaa huolehtiminen helpompaa.

MAHDOLLISET HAITAT

- Virtsaputken kuruuma, kipu, verenvuotokomplikaatio, infektiot, sepsis, fistelit, siittimen nekroosi.
- Keloidi, jos esinahkaa poistettu liian laajalta alueelta.
- Uusintaleikkausta vaativa uusiutuva fimioosi tai leikkausalueen immunesturvotus, jos esinahkaa poistettu liian vähän.
- Vastasyntyneiden kiputunteiden pitkäaikaiset vaikutukset.

MAHDOLLISET VAIKUTUKSET AIKUISELÄMÄÄN

- Seksuaalisen nautinnon väheneminen aikuisena, impotenssi, kivuliaat erektiot, tuntoherkkyyden puutokset, seksuaalinen haluttomuus.
- Negatiiviset tunteet ja vaikutukset kehonkuvaan sekä itsetuntoon.
- Viha, pelko, menetyksen tunteet, vahingoitettu olo, epäluottamus, suru ja kateus miehiä kohtaan, joita ei ole ympärileikattu. Tällaiset tunteet voivat aiheuttaa ongelmia pojan ja vanhempien suhteisiin.
- Kosmeettiset ongelmat.

